C/2024/2480

23.4.2024 г.

Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Към всеобхватна стратегия за дърводобивната и дървопреработвателната промишленост в ЕС“

(становище по собствена инициатива)

(C/2024/2480)

Докладчик: **Anastasis YIAPANIS**

Съдокладчик: **Rolf GEHRING**

Решение на Пленарната асамблея	25.1.2023 г.
Правно основание	член 52, параграф 2 от Правилника за дейността
	Становище по собствена инициатива
Компетентна секция	Консултативна комисия по индустриални промени
Приемане от секцията	22.1.2024 г.
Приемане на пленарна сесия	14.2.2024 г.
Пленарна сесия №	585
Резултат от гласуването	
(„за“/„против“/„въздържал се“)	156/0/1

1. **Заключения и препоръки**

1.1. Дърводобивната и дървопреработвателната промишленост в ЕС се конкурират с по-евтини продукти от дървесина от други региони и тяхната конкурентоспособност зависи от постигане на напредък по процесите, производителността, ефективността и качеството. Необходима е специална подкрепа за НИРД както на равнището на ЕС, така и на национално равнище, за да се разработят продукти от композитен дървен материал, биологични композитни материали и други решения с добавена стойност, които предлагат подобрена производителност и ползи за околната среда. Европейският икономически и социален комитет (ЕИСК) призовава публичните органи на ЕС и националните органи да дадат приоритет на международната конкурентоспособност на европейската дърводобивна и дървопреработвателна промишленост, като гарантират достъпа до пазара и се справят с предизвикателствата, свързани с разходите и нелоялните търговски практики и същевременно осигуряват еднакви условия на конкуренция на пазара.

1.2. За да се развият устойчиви бизнес модели в дърводобивната и дървопреработвателната промишленост, от съществено значение е да се осигурят първични суровини и да се създаде функциониращ пазар на вторични суровини. ЕИСК призовава за задължително правоприлагане по веригата на доставки и намиране на решение на техническите пречки, които възпрепятстват пълното рециклиране на отпадъците от дървесина, и настоятелно призовава за прилагане на забрана за изхвърляне на дървесина в сметища. Спешно е необходима подобрена инфраструктура, която да включва възможности за транспорт, съхранение и преработка, за да се гарантират ефективни вериги на доставки и доставка на продукти.

1.3. Тъй като прогнозите показват, че до 2050 г. 75 % от световното население ще се премести в градски райони, необходимостта от устойчиво градско развитие подчертава колко е важно използването на екологосъобразни, възобновяеми материали от дървесина в строителството с цел намаляване на въглеродния отпечатък и насърчаване на биоикономическия растеж в ЕС. ЕИСК се застъпва да се дава приоритет на естествените материали като дърво, хартия и продукти на основата на влакна пред тези, произхождащи от изкопаеми горива. Комитетът призовава всички институции на ЕС надлежно да отчетат приноса на възобновяемите материали за устойчивостта, кръговата икономика и неутралността по отношение на климата, като същевременно признаят дървесината за ценен кръгов ресурс и суровина. Подобрената комуникация е от съществено значение за образованието на потребителите относно екологичните ползи от избора на продукти от дървесина от устойчив източник.

1.4. Дърводобивната и дървопреработвателната промишленост трябва да се ангажират със свеждане на отпадъците до минимум, насърчаване на рециклирането и повторното използване на продукти от дървесина и приемане на стабилна концепция за поддръжка от етапа на проектиране, с цел привеждане в съответствие с целите за устойчивост, ефективно използване на ресурсите и удължаване на жизнения цикъл на продуктите.

1.5. ЕИСК подчертава сложността и разходите за привеждане в съответствие с екологичните стандарти, стандартите за снабдяване и качество, особено за малките предприятия, и призовава ЕС да гарантира координирано законодателство в държавите членки, заедно с финансова и нефинансова подкрепа за малките и средни предприятия (МСП) в сектора.

1.6. ЕИСК подчертава необходимостта от определяне на минимални стандарти за въглеродните емисии през целия жизнен цикъл в строителството и на изискването за докладване на въглеродни емисии в сектора. От съществено значение за всички специалисти в областта на строителството, включително проектанти, архитекти, инженери, техници, ИТ експерти и строителни работници, е да получат адекватно обучение, за да могат да развиват необходимите умения в техники и материали за устойчиво строителство.

1.7. Незаконната сеч създава заплаха от критично значение за сектора, като същевременно съществуващите схеми за сертифициране са неадекватни за справяне с корупцията, а откриването на измамни дейности е недостатъчно. Поради това ЕИСК призовава за по-строги и проактивни мерки за борба с незаконната сеч, обезлесяването и незаконната търговия с дървен материал.

1.8. Комитетът признава дисбаланса между санкциите за незаконна сеч и стойността на продуктите от дървен материал, като призовава държавите членки да засилят санкциите, да укрепят правоприлагането с технологии и да информират колко е важна борбата с незаконната сеч, чрез кампании за повишаване на обществената осведоменост и механизми за докладване за гражданите.

1.9. Дърводобивната и дървопреработвателната промишленост са изправени пред недостиг на работна сила поради застаряването на квалифицираната работна сила и възприемането на работата в сектора като физически трудна. ЕИСК настоятелно призовава за разработване на стратегия на ЕС за привличане и задържане на по-млади таланти в сектора, като се направи по-привлекателен за младите хора и жените и като се гарантира наличието на квалифицирани работници. Освен това държавите членки следва да разпределят финансиране и да предоставят стимули на образователните институции за разработване на програми, насочени към дърводобивната и дървопреработвателната промишленост, насърчаване на партньорства с академични институции за интегриране на курсове, свързани с дърводобива, и насърчаване на сътрудничеството между промишлеността, академичните среди и публичните органи.

1.10. Комитетът подчертава колко е важно поддържането на Европейския стълб на социалните права (ЕССП) в рамките на дърводобивната и дървопреработвателната промишленост в ЕС, за да се гарантира справедлива и приобщаваща среда, която цени благосъстоянието и достойнството на служителите. Трябва да бъдат въведени механизми за наблюдение за докладване на условията на труд, правата и социалното приобщаване, както и редовни одити, за да се гарантира спазването на принципите на ЕССП.

1.11. ЕИСК препоръчва подпомагане на собствениците на гори с финансова помощ, обучение, семинари, данъчни стимули и други мерки за повишаване на капацитета им за ефективно и устойчиво управление на горите. Социалните партньори и гражданското общество следва да участват в ефективното наблюдение на намаляването на обезлесяването, като ЕИСК и Европейският комите на регионите (КР) се присъединят към многостранната платформа на Европейската комисия. ЕИСК призовава ЕС да отпусне финансиране за националните организации, участващи в повторното залесяване на изгорели обществени площи или райони с ниска растителност.

1.12. ЕИСК настоятелно призовава за последователно прилагане на Регламента за екопроектирането на устойчиви продукти (ESPR), за да се превърнат в норма устойчивите продукти и да се поддържа лоялна конкуренция при вноса. Освен това социалните партньори в дърводобивната и дървопреработвателната промишленост в ЕС следва да бъдат поканени да вземат участие в Консултативния форум по екопроектиране.

2. **Контекст и встъпителни бележки**

2.1. Дърводобивната и дървопреработвателната промишленост в ЕС обхващат различни подсектори в рамките на категория NACE 16, включително разкрояване, производство на фурнири и плочи от дървесина, сглобяване на паркетни плочи, дограма и други изделия от дървен материал, производство на дървени контейнери и други продукти на основата на дървесина. Тези подсектори имат различни изисквания и интереси, често се допълват взаимно, но понякога се конкурират. Поради ограничения обем настоящото становище ще се съсредоточи върху общите черти между тези подсектори и няма да се задълбочава в конкретни подробности за всеки от тях.

2.2. Приблизително 45 % от територията на ЕС е покрита с гори и други залесени площи, общо около 180 милиона хектара. От тях приблизително 60 % са частна собственост, като по-голямата част принадлежи на дребни семейни стопанства, съставляващи приблизително 15 милиона собственици на гори в ЕС. Останалите 40 % са публична собственост и се управляват в по-голям мащаб ([1]). Горските площи в Европа се разрастват, но девствените гори са съвсем малко.

2.3. Горите играят решаваща роля за околната среда, икономиката и социалното благосъстояние както на местните общности, така и на световното население. Те допринасят за биологичното разнообразие и опазването на почвата, смекчаването на изменението на климата, поглъщането на CO_2, управлението на водния цикъл, контрола на ерозията, качеството на въздуха и т.н. и предлагат множество екологични, икономически и културни ползи както за местните общности, така и за световното население. ЕИСК призовава ЕС да отпусне финансиране за националните организации, участващи в повторното залесяване на изгорели обществени площи или райони с ниска растителност.

2.4. Дървесината е най-съществения кръгов материал, енергийно ефективен и екологосъобразен, с дълъг жизнен цикъл и висок потенциал за повторно използване, преработване и рециклиране. Когато се управлява прецизно, дървесината притежава потенциала да допринася значително за целите на политика на Европа в областта на климата. На първо място се улеснява допълнителното задържане на въглерод в дървени конструкции, като по този начин се разширява поглъщането на въглерод, което се осигурява от горите. На второ място, чрез частична замяна на енергоемки материали като стомана, бетон, гипс или пластмаса дървесината спомага за намаляване на емисиите на парникови газове в строителната промишленост.

2.5. Тъй като прогнозите показват, че до 2050 г. 75 % от световното население ще живее в градските региони ([2]), спешната необходимост за преминаване към устойчивост на градовете става неоспорима. Това налага преминаване към използване на строителни материали, получавани от устойчива дървесина. Увеличаването на включването на възобновяеми и рециклируеми материали, особено в строителния сектор на ЕС, ще изиграе ключова роля за намаляване на въглеродния отпечатък на градската инфраструктура, като същевременно се насърчава растежът на биоикономиката.

3. **Общи бележки**

3.1. През ноември 2021 г. държавите — членки на ЕС, подчертаха колко е важно постигането на равновесие между екологичното, социалното и икономическото измерение на устойчивото управление на горите ([3]). Те подчертаха колко е важно запазването на разнообразието от гори и насърчаването на разнообразни и устойчиви подходи за управление на горите в различните региони, при пълно зачитане на националните компетентности и правомощия в тази област.

3.2. Дърводобивната и дървопреработвателната промишленост в ЕС се застъпват за по-голямо признаване на техния капацитет за улесняване на устойчивостта в рамките на важни политики на ЕС, като например промишлената стратегия на ЕС, Зеления пакт на ЕС и стратегията на ЕС за химикалите. Освен това осигуряването на необходимото обучение и повишаване на квалификацията на работната сила в Европа за ефективно участие в разработването на вериги на стойността на биологична основа, като същевременно се поддържа качеството на работните места, е от основно значение за насърчаване на справедлива трансформация на сектора. Отговорът на търсенето на екологична устойчивост чрез диверсифицирани вериги на стойността на биологична основа обаче изисква по-всеобхватен подход на политиката в рамките на отраслите, както е посочено в Доклада за напредъка по изпълнението на стратегията на ЕС за биоикономиката от 2022 г. ([4])

3.3. Дърводобивната и дървопреработвателната промишленост в ЕС се нуждаят от по-добра и по-модерна инфраструктура, включително транспортна мрежа, съоръжения за съхраняване и възможности за преработка, за да се гарантират ефективни вериги на доставки и навременна доставка на продуктите. Отраслите, свързани с горското стопанство, по традиция са силно иновативни. В един по-сложен и диверсифициран икономически свят обаче секторът се нуждае от по-добра подкрепа за процесите на научни изследвания и иновации, особено от координирани на територията на целия ЕС програми като „Хоризонт Европа“.

([1]) Европейска конфедерация на хартиената промишленост, CEPI — Circular Choices for a competitive EU bioeconomy („Кръгов избор за конкурентоспособна биоикономика на ЕС“).
([2]) Hannah Ritchie и Max Roser, „Urbanization“ („Урбанизация“), 2018 г.
([3]) Заключения на Съвета относно стратегията на ЕС за горите за 2030 г.
([4]) Доклад за напредъка по изпълнението на стратегията на ЕС за биоикономиката: Европейската политика за биоикономиката: равносметка и бъдещо развитие (COM(2022) 283 final).

3.4. За дърводобивната и дървопреработвателната промишленост се прилагат различни разпоредби и стандарти, свързани с опазването на околната среда, законността на снабдяването и качеството на продуктите. Спазването на тези разпоредби може да бъде сложно и скъпо, особено за по-малките предприятия, които често не разполагат с ресурси за ефективно ориентиране в регулаторната среда. В тази сложна регулаторна среда ЕС трябва да осигури прилагането на координирано и ефективно законодателство във всички държави членки, като същевременно гарантира финансова и нефинансова подкрепа за МСП в сектора.

3.5. Обезлесяването допринася за 20 % от емисиите на CO_2 в световен мащаб и е свързано с риска от изчезване на много животински видове поради загуба на местообитания. Оценките на Европол сочат, че престъпленията срещу околната среда носят печалби, сравними с тези от трафика на наркотици, но пък със значително намалени шансове за разкриване и понасяне на последствия ([5]).

3.6. Европа е все по-обезпокоена от големите горски пожари, тъй като емисиите на CO_2 от тях подкопават усилията за свеждане до минимум на емисиите и може да намалят наличието на дървесина. За да се противодейства на тази тенденция, има нарастваща нужда от ефективно управление на горите и подобрена координация и по-добро оборудване за европейските и националните служби за борба с пожарите. Използването на модерни технологии (като сателитно наблюдение и безпилотни летателни апарати) ще допринесе значително за предотвратяването на бъдещи пожари в ЕС.

3.7. Наложително е да се създадат повече регионални пожарни станции на европейско и национално равнище, а местните общности, главно в средиземноморските държави членки, да бъдат екипирани с малки противопожарни автомобили.

3.8. Незаконната сеч представлява сериозен проблем в различни райони в някои държави членки с тежки негативни последици. Нейното въздействие е особено вредно за ценни площи като зони по „Натура 2000“, както и за девствени и вековни гори, с потенциал да доведе до изчезване на видове и местообитания. В това отношение съществуващите схеми за сертифициране не се справят и не управляват по подходящ начин съществуващите корупционни практики, а механизмът за разкриване на измамни дейности продължава да се прилага неадекватно в целия Съюз. ЕИСК изисква по-строги действия и проактивни мерки за спиране на незаконната сеч, както и ефективен план за действие за спиране на търговията с незаконно добит дървен материал и изделия от дървен материал. Насърчаването на отговорни практики в горското стопанство е жизненоважно за гарантиране на напредък по въпроса.

3.9. Освен това Комитетът изразява съжаление, че съществува дисбаланс между санкциите за незаконна сеч и стойността на изделията от дървен материал, който често води до минимални санкции на операторите, като например предупреждения или ниски административни глоби. ЕИСК настоятелно призовава държавите членки да увеличат санкциите и да гарантират правоприлагане от страна на националните органи в областта на горското стопанство, включително потенциално увеличаване на служителите на правоприлагащите органи и по-добро използване на модерни технологии (като например сателитно наблюдение) за блокиране на тези незаконни дейности. Освен това широката общественост трябва да бъде ефективно запозната с темата чрез специални информационни кампании, включително чрез осигуряване на механизми за докладване за гражданите на ЕС.

3.10. Необходима е и по-добра комуникация за повишаване на осведомеността на потребителите относно положителното въздействие върху околната среда от избора на продукти от дървесина с произход от устойчиво управлявани гори. Поради това ЕИСК призовава за действия за насърчаване на съобразени с околната среда решения на потребителите и популяризиране на дървесината като възобновяем и устойчив ресурс, като се подчертава екологосъобразността на продуктите от дървесина.

([5]) Europol — Environmental Crime („Престъпления срещу околната среда“).

4. **Конкретни бележки**

4.1. Дърводобивната и дървопреработвателната промишленост в ЕС са изправени пред конкуренция от продукти от дървесина, внесени от други държави, включително региони с по-ниски производствени разходи. Конкурентоспособността на дърводобивната и дървопреработвателната промишленост зависи от поддържането на свързания с процесите технологичен напредък, като същевременно се повишават производителността, ефективността и качеството. ЕИСК счита, че следва да се предостави специална подкрепа за научноизследователската и развойна дейност, включително необходимото финансиране както на равнището на ЕС, така и на национално равнище, за да се улесни разработването на продукти от композитен дървен материал, биологични композитни материали и други решения с добавена стойност, които предлагат подобрена производителност и ползи за околната среда. МСП трябва да разполагат със специални инструменти с цел по-добър достъп и информация.

4.2. Много квалифицирани работници в дърводобивната и дървопреработвателната промишленост наближават възраст за пенсиониране, което води до недостиг на налична квалифицирана работна сила. Освен това общото схващане, че дърводобивната и дървопреработвателната промишленост са трудоемки и изискват физически усилия, не насърчава хората да търсят професионално развитие в тази област, особено по-младото поколение и жените. ЕИСК призовава за ясна стратегия за промяна на тази тенденция и за гарантиране на наличието на квалифицирана работна сила, както и за запазване на качествените работни места в дърводобивната и дървопреработвателната промишленост, като същевременно се положат усилия секторът (и занаятите като цяло) да се направи по-привлекателен за младите хора и жените.

4.3. За да се гарантира справедлива конкурентна среда в отраслите, свързани с горското стопанство, ЕИСК се застъпва за установяване на силни секторни отношения, включително широко разпространено колективно договаряне посредством синдикатите и организациите на работодателите, с цел секторът да стане по-привлекателно място за работа както за настоящите служители, така и за младите хора и жените, търсещи възможности за чиракуване.

4.4. ЕИСК подчертава колко е важно установяването на минимални стандарти за въглеродните емисии от сградите през целия им жизнен цикъл и свързаното с това изискване за докладване на въглеродни емисии в областта на строителството. Подходящото обучение и развитието на умения — посредством първоначално професионално образование и обучение (първоначално ПОО) и продължаващо професионално образование и обучение (ППОО) — за прилагане на нови техники и материали за устойчиво строителство са наложителни за всички заинтересовани страни по веригата на строителството, включително проектанти, архитекти, инженери, техници, ИТ експерти и строителни работници.

4.5. Увеличаването на използването на дървесина в строителния сектор за намаляване на въглеродните емисии изисква насърчаването на проактивни и устойчиви практики за управление на горите в рамките на ЕС. ЕИСК вече посочи, че „дървесината поглъща и съхранява CO_2 от атмосферата. По този начин, когато се използва като строителен материал, тя се превръща в екологосъобразен строителен материал и допринася като цяло за намаляване на парниковите газове“ ([6]). ЕИСК настоятелно призовава всички институции на ЕС да признаят надлежно ролята на възобновяемите материали, включително дървесината, за насърчаването на устойчивостта, напредъка на кръговата икономика и постигането на неутралност по отношение на климата.

4.6. За да се повиши значението на устойчиво добитата дървесина в строителството, от съществено значение е да се подчертае изискването за устойчиво управление на горите като фундаментален ресурс. ЕИСК настоятелно призовава за подкрепа за собствениците на гори под формата на финансова помощ, програми за обучение, работни срещи и семинари, които да предоставят на собствениците на гори уменията и знанията, необходими за ефективното и устойчиво управление на техните гори, инициативи за укрепване на техните административни и организационни умения, стимули като данъчни облекчения или финансови възнаграждения за въвеждане и поддържане на устойчиви практики за управление на горите, целеви програми за подкрепа на млади и нови собственици на гори и т.н. Комитетът вече посочи, че „социалните партньори и

([6]) Становище на ЕИСК относно *„Строителство с дървен материал за намаляване на емисиите на CO2 в строителния сектор“* (ОВ C 184, 25.5.2023 г., стр. 18).

гражданското общество следва да играят осезаема роля за наблюдението на ефективността на намаляването на обезлесяването“ и „Европейският икономически и социален комитет и Комитетът на регионите следва да станат членове на многостранната платформа на Европейската комисия“ ([7]).

4.7. Възможностите за образование, обучение и непрекъснато повишаване на квалификацията трябва да станат по-достъпни и ефективни за гражданите на ЕС, които се интересуват от работа в дърводобивната и дървопреработвателната промишленост. Държавите членки трябва да осигурят финансиране и стимули за образователните институции за разработване и предлагане на програми, насочени към дърводобивната и дървопреработвателната промишленост, като насърчават учащите да търсят професионално развитие в дърводобивния сектор. ЕИСК също така препоръчва да се развият партньорства с училища, колежи и университети, за да се включат в техните учебни програми курсове, свързани с дърводобивната и дървопреработвателната промишленост. Освен това сътрудничеството между заинтересованите страни от промишлеността, академичните среди и държавните органи е от решаващо значение за успешното прилагане на тези стратегии и изграждането на конкурентоспособна дърводобивна и дървопреработвателна промишленост в ЕС.

4.8. Що се отнася до съществуващата работна сила в сектора, Комитетът подчертава необходимостта от предлагане на програми за повишаване на квалификацията, посредством първоначално ПОО и ППОО, които да спомогнат за адаптирането им към новите технологии и променящите се изисквания. Освен това е необходимо тясно сътрудничество с предприятията от дърводобивната и дървопреработвателната промишленост и сдруженията на социалните партньори, за да се разработят програми за обучение, които да са в съответствие с променящите се нужди на промишлеността.

4.9. Комитетът подчертава ролята на ЕССП за създаването на справедлива и приобщаваща среда в рамките на дърводобивната и дървопреработвателната промишленост в ЕС, която да цени благосъстоянието и достойнството на всички служители. Тъй като условията на труд в дървопреработвателните сектори често се възприемат като рискови, даването на приоритет на общите условия на труд, безопасността и здравето при работа става от решаващо значение за повишаване на привлекателността на сектора. Освен това насърчаването на участието и добре определените възможности за професионално развитие става все по-важно за превръщането на даден сектор или работно място в привлекателни. По-конкретно от първостепенно значение е да се създадат механизми за наблюдение на спазването на принципите на ЕССП, включително редовни одити и докладване относно условията на труд, правата на служителите и показателите за социално приобщаване.

4.10. ЕИСК констатира поставянето на все по-голям акцент върху кръговата икономика и необходимостта от намаляване на отпадъците в сектора. Дърводобивната и дървопреработвателната промишленост трябва да намерят начини за свеждане до минимум на отпадъците и за насърчаване на рециклирането, повторното използване и пренасочването на продуктите от дървесина, с цел привеждане в съответствие с целите за устойчивост, като се удължава жизненият цикъл на материалите от дървесина и като се зачита принципът на „каскадно използване“ за ефективно използване на ресурсите. В този контекст стабилната концепция за поддръжка играе ключова роля и следва да се прилага от началото на етапа на проектиране.

4.11. За да се насърчат устойчиви бизнес модели в дърводобивната и дървопреработвателната промишленост, от основно значение е да се гарантира наличието на първични суровини и да се развие добре функциониращ пазар за вторични суровини, като се обхващат материали от оползотворени отпадъци, но с изискване за рециклиране. ЕИСК изисква прилагане на всички равнища на веригата на доставки (сортиране, събиране и рециклиране), като същевременно се обърне внимание на техническите пречки и стандарти, които възпрепятстват пълното рециклиране на отпадъците от дървесина. Законодателството на ЕС, насочено към дърводобивната и дървопреработвателната промишленост, следва да подкрепя мерки за постигане на напълно функциониращ вътрешен пазар на ЕС за продукти от дървесина, включително хартия и картон, чрез подпомагане на ефективни и ефикасни системи за събиране и сортиране с цел рециклиране в голям мащаб. Освен това Комитетът призовава за действия за налагане на забрана за изхвърляне на дървесина на сметища във всички държави членки.

4.12. Европейската промишленост трябва да се съсредоточи върху своите конкурентни предимства и да бъде подкрепена, за да има превес на един силно конкурентен международен пазар, особено след като разходите за материали, енергия и труд са значително по-високи в сравнение с много международни конкуренти. Поради това трябва да се увеличат усилията за насърчаване и осигуряване на пазарен достъп за продукти от дървесина от ЕС на международните пазари, като същевременно се гарантират еднакви условия на конкуренция на вътрешния пазар.

([7]) Становище на ЕИСК относно *„Свеждане до минимум на риска от обезлесяване и влошаване на състоянието на горите, свързан с продукти, пуснати на пазара на ЕС“* (ОВ C 275, 18.7.2022 г., стр. 88).

4.13. ЕИСК призовава за последователно прилагане на Регламента за екопроектирането на устойчиви продукти, чрез налагане на устойчивите продукти като стандарт и гарантиране на справедлива конкуренция с вносните стоки. Освен това съответните социални партньори от дърводобивния сектор в ЕС следва да бъдат активно ангажирани чрез Консултативния форум по екопроектиране в обсъжданията относно приемането на делегирани актове.

Брюксел, 14 февруари 2024 година.

Председател
на Европейския икономически и социален комитет

Oliver RÖPKE